

มะเร็งในเด็กเป็นโรคที่คุกคามต่อชีวิตและส่งผลกระทบต่อจิตใจอารมณ์ของผู้ปกครอง โดยเฉพาะความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของบุตร ในประเทศไทยมีการวิจัยเรื่องนี้เพียงเรื่องเดียว การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความรู้สึกไม่แน่นอน การสนับสนุนทางสังคม วิธีการเผชิญความเครียด ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกไม่แน่นอนกับการสนับสนุนทางสังคม และวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็ง โดยใช้ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชล (Mishel, 1983; 1988) แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House, 1981) แนวคิดวิธีการเผชิญความเครียดของจาโลวิตซ์ (Jalowiec, 1988) เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ปกครองของเด็กป่วยโรคมะเร็ง ที่เด็กมีอายุระหว่าง 1 ถึง 14 ปี และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และโรงพยาบาลลำปาง ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 จำนวน 100 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการรับรู้ความรู้สึกไม่แน่นอน ของผู้ปกครองของมิเชล (Mishel, 1983) แบบประเมินการสนับสนุนทางสังคม (ปิยะนันท์ ลิ้มเรืองรอง, 2540) และแบบประเมินวิธีการเผชิญความเครียดของจาโลวิตซ์ (Jalowiec, 1988) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คะแนนสัมพัทธ์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยมีดังนี้

ผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.0) มีความรู้สึกไม่แน่นอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและต่ำ โดยที่ร้อยละ 60 มีความรู้สึกไม่แน่นอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองร้อยละ 64 มีความรู้สึกไม่แน่นอนด้านความคลุมเครือเกี่ยวกับสถานะความเจ็บป่วยของบุตรในระดับปานกลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.0) มีความรู้สึกไม่แน่นอนด้านความไม่ชัดเจนในคำอธิบายเกี่ยวกับสถานะความเจ็บป่วยของบุตรและด้านการขาดข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษาอยู่ในระดับต่ำ และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.0) มีความรู้สึกไม่แน่นอนด้านการไม่สามารถทำนายการดำเนินและการพยากรณ์ของโรคในระดับสูง

ผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งทั้งหมดได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมในระดับปานกลางและมาก โดยที่ร้อยละ 58 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ในระดับมาก (ร้อยละ 73.0) และได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินในระดับปานกลาง (ร้อยละ 79.0) ผู้ปกครองร้อยละ 54 และ 42 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารในระดับมากและระดับปานกลาง ตามลำดับ และผู้ปกครองร้อยละ 53 และ 33 ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากรในระดับมากและระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งใช้วิธีการเผชิญความเครียดมากกว่าหนึ่งวิธี วิธีที่ใช้มากที่สุด (ร้อยละ 44) คือวิธีเผชิญกับปัญหา และวิธีจัดการกับอารมณ์เป็นวิธีที่ใช้ น้อยที่สุด (ร้อยละ 22)

ความรู้สึกไม่แน่นอนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมของผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.40, p < .01$) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านการประเมินคุณค่า และด้านข้อมูลข่าวสารในระดับต่ำและปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.27, -.27, -.42$ ตามลำดับ, $p < .01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร และความรู้สึกไม่แน่นอนไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งทั้งโดยรวมและรายด้าน

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้แนะให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญและการประเมินความรู้สึกไม่แน่นอน การสนับสนุนทางสังคม และวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งเพื่อใช้ในการวางแผนการพยาบาลที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกไม่แน่นอนและวิธีการเผชิญความเครียดของผู้ปกครองเด็กป่วยโรคมะเร็งต่อไป

Cancer in children is a life-threatening disease and has much psychological impact on parents, especially uncertainty in their child's illness. Only one related study was reported in Thailand. Therefore, the purposes of this study were to describe uncertainty, social support, and coping strategies, and to explain relationships between uncertainty and social support, and between uncertainty and coping strategies of parents of children with cancer. Theory of uncertainty in illness of Mishel (1983; 1988), social support concept of House (1981) and coping strategies concept of Jalowice (1988) were used as a framework of the study. The study sample was 100 parents of children with cancer aged between 1 and 14 years admitted to Maharaj Nakorn Chaing Mai, Buddhachinaraj, Chaingrai Prachanukrou, and Lumpang Hospitals during August to October 2003. Purposive sampling was used to select the sample. Three instruments including Parent Perception of Uncertainty Scale (Mishel, 1983), Social Support Scale (Limruangrong, 1997), and Coping Strategies Scale (Jalowice, 1988) were used for data collection. Data were analyzed by descriptive statistics, relative score, and Pearson Correlation Coefficient. Findings of this study were as followed.

Almost parents of children with cancer (99%) reported having uncertainty at moderate and low levels with 60% of them reported having uncertainty at moderate level. For each dimension of their uncertainty; 64% of these parents reported having ambiguity at moderate levels, most of them (78%) reported having lack of clarity and information at low level. Also many parents (76%) reported having a high level of unpredictability.

All parents of children with cancer reported receiving social support at moderate and high levels with 58% of them reported receiving social support at moderate level. Most of them reported receiving emotional support at high level (73%) and appraisal support at moderate level (79%). Only 54% and 42% of them reported receiving informational support at high and moderate levels, respectively. In addition, 53% and 33% of parents reported receiving instrumental support at high and moderate levels, respectively.

Parents of children with cancer reported using more than one coping strategies. A confrontive strategy was the most common coping strategy used by this group of parents (44%). In addition, an emotive strategy was the least common coping strategy used by them (22%).

There was a significant moderate negative relationship between uncertainty and social support of parents of children with cancer ($r = -.40, p < .01$). In addition, there were significant relationships between uncertainty and emotional, appraisal, and informational supports at low and moderate levels ($r = -.27, -.27, -.42$, respectively, $p < .01$). However, there was no significant relationship between uncertainty and instrumental support, and between uncertainty and coping strategies of this group of parents.

The results of this study suggest nurses to be aware of the importance of uncertainty, social support, and coping strategies of parents of children with cancer. Nurses should aware these variables for using in planning appropriate nursing care. Further studies on factors influencing uncertainty and coping strategies of parents of children with cancer are recommended.